

Kritika

Jagova zvijačna igra

Za režiserja, ki je dejaven že skoraj dve desetletji, je morda res nekoliko nenavaden podatek, da je tokrat prvič postavil katero od Shakespeareovih iger. A tako pravzaprav niti ne preseneča, da se je dramatikovega dela lotil z določenim odmikom. Tragedijo Othello (1604), ki jo povzroči spletkarsko porojeno ljubosumje naslovne osebe, **Jernej Lorenci** v Mestnem gledališču ljubljanskem uprizarja z odločnimi posegi v besedilo (tega postavlja v prevodu **Milana Jesiha**): z opustitvami in dopisi, s spremembo dogajalnega prostora (igra je v celoti umeščena na Ciper) in krčenjem števila oseb, vse to pa predvsem v misli na izluščenje osrednjega interesnega osišča, in sicer s postopki, ki zelo konkretno kažejo (in od sebe prenašajo naprej v premislek) gledališko naravo samega uprizoritvenega početja.

Ana Perne

William Shakespeare: Othello.
Režija
Jernej Lorenci.
Mestno gledališče ljubljansko.
★★★★★

Lorencijev Othello tako postane (gledališka) igra, ki se ne ukvarja s poltjo oziroma drugačnostjo beneškega Mavra (kot protagonista avtor označi v pripisu k naslovu), temveč svoje zanimanje izkaže za delovanje negativnih čustev v človeku; razvoju Shakespeareove igre tako ne sledi na ravni razlike, ki jo vzpostavlja barva polti, ampak preide k napetostim, kot jih porajajo izrazi zlih misli. Svoj zastavek Lorenci jasno pokaže že v uvodnem prvem dejanju, ki ga (v sodelovanju z dramaturginjo **Petro Pogorevc**) predrugači do te mere, da ga v celoti »preda v roke« antagonistu igre,

Othellovemu praporščaku Jagu, ki s svojim demoničnim maščevalnim načrtom že v dramski osnovi zvijačno vodi igro (in vzbuja celo večjo pozornost od protagonista), uprizoritev pa njegovo vodilno (ali tudi režijsko) vlogo s takšnim zgoščanjem (več oseb v eno) in postavljanjem v ospredje le še dodatno poudari. Z za celo dejanje dolgim prologom, v katerem Jago preigra ves zaplet, je tako pripravljen prostor za nadaljnji potek njegove igre, za uresničitev manipulacije. In če je prolog z močjo notranje nadvse razgibanega igralskega podajanja plastično izpeljan na prazenem, a v svoji goloti naravnost mogočnem odru (scenografija je delo **Branka Hojnika**), tudi nadaljevanje ostaja pri gledališko elementarnem: oder je igralno območje, ki se sprti oblikuje s posameznimi zapisi (s kredo) in uporabo zavese (ta denimo privede v intimnejši prostor); z določenimi opisnimi elementi, kakršen je jadro na morju, se uprizoritev igra, tako kot na primer nočno dogajanje z veseljem označi z risbo Lune ali pa zasluženi premor napove z napisom pavza. Skratka, v Jagovi igri, kjer vlogi odigrata tudi vodja predstave in šepetalka in v kateri navsezadnje začne ena izmed oseb samo sebe – in nas – spraševati o aktu recepcije Shakespeareove tragedije, ni iluzije – pa jo vendar intenzivno spremljamo; manipulacija je (postopkovno) tako rekoč razgaljena in v svoji sklepni (zmagovalni) uresničitvi tudi dobesedno hladno servirana.

Primož Pirnat nosi v vlogi Jaga vso igro; in če jo v dolgem začetku z gibkim prehajanjem med segmenti zgodbe, s parodičnim vživljanjem v vrsto oseb, s spretnim nizanjem njihovih različnih položajev in občutij nastavi, jo s hladno, rahlo porogljivo predložitvijo dokaza o lastnem spletkarstvu naposled tudi sklene. Tu ne nastopi več nikakršen zunanji člen, Othello (**Sebastian Cavazza**) ostane nemočen pred takšno potrditvijo prevaranosti, pred človekom, ki je v njegovem zaupanju uspel vzbuditi dvome in njegov izraz ljubezni od predanosti preobrniti v zbliznanje s smrtjo. V dovtetnosti za vpliv spletkarja je z lastnimi rokami vzel življenje ljubljene Desdemoni (**Viktorija Bencik Emeršič**), še dekletcu, ki žareča od ljubezni brezskrbno poskakuje naokrog, vse dokler njene veselosti ne zamenja bolečina ob soočenju z možem, ki jo neozdravljivo ljubosumno razjedo. x

Othello (Sebastian Cavazza) je popolnoma brez moči pred zvijačnim spletkarjenjem Jaga – Primož Pirnat v vlogi antagonista od začetka do konca nosi izvrstno Lorencijevo uprizoritev Shakespeareove tragedije. Fotografija: Asiana Junca Avci